

Nieuwsbrief

Onderweg naar de Terp fan de Takomst

Het gaat echt gebeuren!

Dit jaar 2021 wordt het jaar waarin de Terp fan de Takomst gebouwd zal gaan worden. Een belangrijke gebeurtenis voor Blije en omgeving. Deze Nieuwsbrief is bedoeld om iedereen op de hoogte te brengen van de stand van zaken, wat er dit jaar te gebeuren staat en op welke manier u kunt bijdragen aan de totstandkoming van de terp. De Nieuwsbrief zal met enige regelmaat verschijnen, op momenten dat er belangrijk nieuws is.

HET BEGIN

Het idee om een terp in het buitendijks gebied bij Blije te bouwen bestaat al vele tientallen jaren. Zo'n 8 jaar geleden kwam het plan in een stroomversnelling. Het begon met het opstellen van de Dorpsvisie in 2011, waarna een bijzonder statement werd uitgewerkt: *'We willen meer met het gezicht naar de Waddenzee toe wonen, leven en werken.'* Centraal element was het idee om ter hoogte van Blije buitendijks een belevingsplek te maken in de vorm van een terp: de *Terp fan de Takomst*. Een plek waar je de natuur en het Wad op een unieke manier kunt beleven.

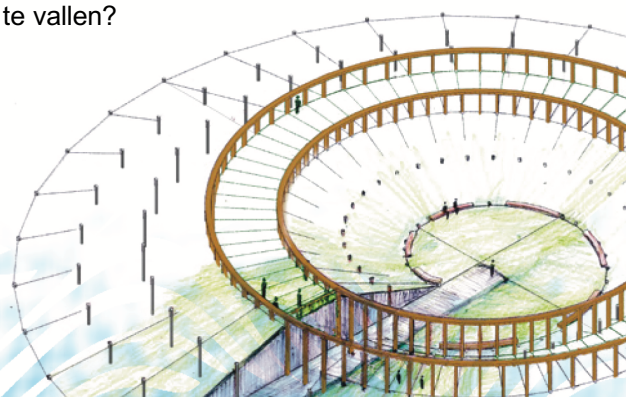
En toen kwam Joop Mulder met zijn plannen voor Sense of Place. Hij wilde de aantrekkingskracht en leefbaarheid aan de Nederlandse Waddenkust vergroten. Zo ontstond het plan om in het landschap en in de dorpen langs de gehele kuststrook een bijzonder lint van uitzonderlijke kunstwerken en landschapsarchitectuur te realiseren. Met de bedoeling om zo de natuurlijke- en landschappelijke waarden van het gebied en de aantrekkingskracht en leefbaarheid te vergroten.

De *Terp fan de Takomst* paste naadloos in deze visie van Sense of Place en dat was de reden voor een nauwe samenwerking. Inmiddels is die samenwerking van aard veranderd. De Vereniging Dorpsbelang Blije e.o. is inmiddels eindverantwoordelijk voor het project. Sense of Place bewaakt het artistieke concept. Met deze werkwijze heeft Blije de aanleg van de terp nu zelf in de hand. Maar de *Terp fan de Takomst* blijft een onverminderd 'onderdeel' van het Sense of Place concept: het lint van (landschappelijke) kunstwerken langs de Waddenkust en de promotie ervan.

WAAROM EEN TERP?

Voor de uitvinding van dijkenbouw en polderen leefden de Friezen al lang in harmonie met hun omgeving. In plaats van tegen het water te vechten ontstonden de terpen juist door aanpassing aan het landschap en klimaat. Anno nu staan alle terpen achter de zeedijk en is hun betekenis in die zin verloren en staan zij als historische beelden in een verkeerde museumzaal. Het landmaken in harmonie met de natuur zit echter nog sterk in het DNA van de Friezen. Juist nu in tijden van klimaatverandering en het grote vraagstuk hoe we ons gaan beschermen tegen de zeespiegelstijging is het van belang om middels kunst en cultuur hiervoor bewustwording te creëren.

De *Terp fan de Takomst* laat de historische groei van terpen zien (van klein en laag naar groot en hoog). De Terp is een laboratorium voor mens, flora en fauna om te ontdekken wat de natuur met ons doet (en wij met de natuur) en dient als barometer voor het veranderende klimaat. Zal de terp onder water komen te staan of zal hij juist droog komen te vallen?

Maar het is vooral belangrijk om mensen te verleiden dit unieke landschap te verkennen en te ontdekken. Een landschap (kwelders) zoals dat nergens anders op de wereld te vinden is, verdient het om gezien en beleefd te worden. Niet in grote getalen maar juist voor diegenen die op zoek zijn naar rust en een weidse blik en nieuwsgierig zijn naar de wereld om zich heen. De inmiddels gerealiseerde *Route Van Historische Terp naar Terp van de Toekomst* brengt wandelaars en fietsers van Bezoekerscentrum Terp Hegebeintum naar de *Terp fan de Takomst*.

HET ONTWERP

Van verre verdwijnt het kleilichaam van de Terp in de horizon, in de horizontale strepen van het landschap. Het pad verleidt de bezoeker om de kwelder in te gaan en de *Terp van de Toekomst* te bezoeken. Dichterbij komend verandert de Terp van schaal en aanzicht. De verticalen worden steeds meer zichtbaar en hebben steeds meer weg van een rijsdam. De ringen bovenop lijken te gaan zweven. De vorm van het kleilichaam, de terp zelf, wordt steeds zichtbaarder. Door de ingang sla je rechtsaf het open paviljoen - de zuilengang - in. Het oogt als een laan met bomen aan weerszijden. De hoogte verandert van circa 5-6 meter naar op de top 1 meter. De ring wordt een balustrade om op te leunen en van het 360 graden panorama te genieten.

In de Terp bevindt zich een cirkel van banken om nog verder de wereld, en vooral de wind, te verlaten.

Het pad naar de terp loopt via de zomerpolder van Blije over grondgebied dat in eigendom is van It Fryske Gea. Het gaat om een (deels) verhoogd tracé met daarop een begroeiing van gras en kweldervegetaties.

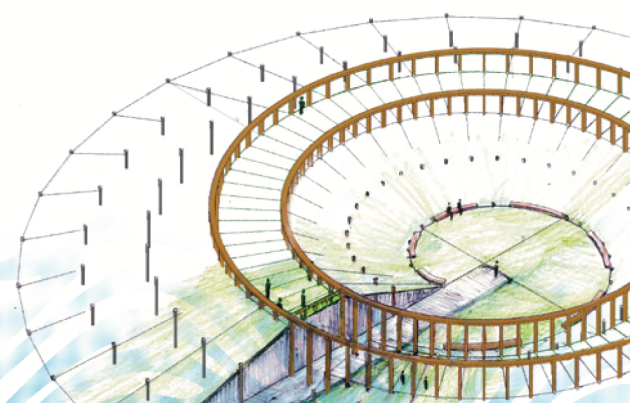
TOEGANKELIJKHEID

Buiten het broedseizoen, dat loopt van 15 maart tot 15 juli, is de terp voor wandelaars toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.

Om de toegankelijkheid voor mindervaliden zo groot mogelijk te maken – vanwege de grote groep ouderen in de omgeving – is de route voorzien van brede toegangsdammen. Voor mensen die slecht ter been zijn kan via het Bezoekerscentrum Terp Hegebeintum in de toekomst een elektrisch 4wd-voertuig worden ingezet.

BETROKKENHEID DORP

Waar mogelijk worden dorpsbewoners gevraagd te ondersteunen bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Hoe? Dit wordt de komende maanden verder uitgedacht.

FINANCIËN

Het bouwen van een buitendijkse terp kost geld, ruim 8 ton is begroot. Op dit moment dragen 4 fondsen financieel bij aan het project. Daarnaast draagt Blije zelf een deel bij in natura door de inzet van vrijwilligers. De gemeente Noardeast-Fryslân doet dit in de vorm van een directievoerder. Een relatief gering bedrag is nog niet gedekt. Het gaat dan met name om geld voor beheer en onderhoud en monitoring. Er vinden momenteel gesprekken plaats over hoe dit tekort op te lossen. Het staat echter de aanleg van de terp op geen enkele manier in de weg.

VERGUNNINGEN

De provinciale vergunning is inmiddels verleend. De omgevingsvergunning is begin januari aangevraagd bij de gemeente Noardeast-Fryslân, evenals de waterwetvergunning bij Rijkswaterstaat. De verwachting is dat deze vergunningen in het 2^e kwartaal 2021 worden verleend.

REALISATIE

De bestekfase is gestart. Na afronding daarvan start de aanbesteding van het project. Een spannende fase! De projectgroep gaat nu in overleg hoe dat het meest optimaal te doen.

*buitendijks
was mijn speeltuin
horizonbreed en
hemelhoog
ik betrad geuren,
kleuren, en geluiden
van de seizoenen
daar waar de zee het
Friese Land bracht
daar waar oneindigheid
tastbaar was*

DE PROJECTGROEP

De Projectgroep *Terp fan de Takomst* functioneert onder eindverantwoordelijkheid van de Vereniging Dorpsbelang Blije e.o. De samenstelling is als volgt:

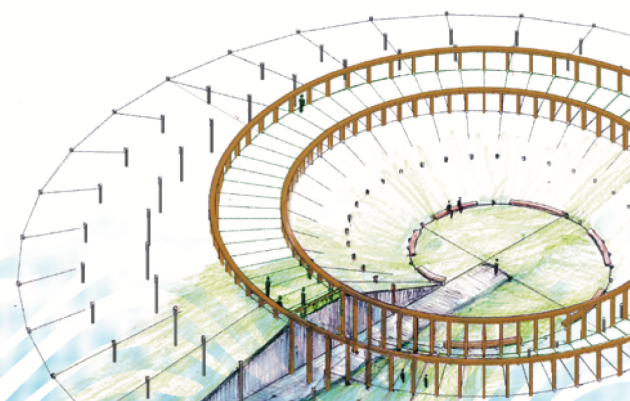
- Projectleider: Marie-Louise Meuris, voorzitter, Dorpsbelang
- Projectsecretaris: Godelieve Kok
- Projectgroeplid: Gysbert Visser, gemeente Noardeast-Fryslân, directievoering en toezicht bouw
- Projectgroeplid: Jan Jelle Jongsma, It Fryske Gea
- Projectgroeplid: Tjitske Andringa, Dorpsbelang
- Projectgroeplid: Harry Feenstra, inwoner Blije, ervaringsdeskundige gebied
- Kunstenaar: Ruud Reutelingsperger, Observatorium
- Opnieuw te bepalen: Sense of Place: artistieke kwaliteitsbewaking / marketing.

DE PLANNING

De aanleg van de terp staat gepland in de periode 15 juli (einde broedseizoen) en 15 oktober (start stormseizoen). De officiële opening van de Terp zal naar verwachting plaatsvinden tijdens de eerste Friese Triënnale 2022: *Arcadia*.

BEHEER EN ONDERHOUD

Het toekomstige beheer, onderhoud en eigendom worden ondergebracht bij It Fryske Gea. Deze organisatie is tevens voorzitter van de toekomstige beheergroep, waarin ook Dorpsbelang Blije, Bezoekerscentrum Terp Hegebeintum, Rijkswaterstaat en de Vogelbescherming zitting hebben.

IN MEMORIAM: JOOP MULDER

Het bericht van het overlijden van Joop Mulder , oprichter van Oerol en Sense of Place, was een grote schok.

Dat Joop de opening van 'zijn' *Terp fan de Takomst* niet meer zal meemaken, is heel verdrietig.

In zijn geest gaat de projectgroep door.

MEER WETEN?

Kijk voor achterliggende informatie op www.blija.nu.

Vragen of opmerkingen kunt u richten aan het projectsecretariaat.

Projectsecretariaat: kokgodelieve@gmail.com

